

فصل چهارم

عددهای سه رقمی

اهداف

آشنایی با اعداد سه رقمی و قرار دادن آن ها در جدول ارزش مکانی ، معرفی پول، آماده سازی برای تبدیل واحدها در پول، ساخت اعداد سه رقمی، تقریب در اعداد سه رقمی، آمادگی برای جمع و تفریق اعداد سه رقمی، آشنایی با حل مسئله به روش حذف حالت نامطلوب.

نکات مهم

قبلا آموخته ایم که با نی، چینه و ... اعداد دو رقمی بسازیم و آنها را تا ۹۹ ادامه دهیم، اگر به ۹ ده تایی و ۹ یکی که می شود ۹۹ عدد (یکی) اضافه کنیم عدد ۹۹ به ۱۰۰ که یک عدد سه رقمی است تبدیل می شود عدد ۱۰۰ ده تا ۱۰ تایی دارد. اعداد سه رقمی از ۳ رقم درست شده اند که از ۱۰۰ شروع شده و تا ۹۹۹ ادامه می یابد.

صدتایی	ده تایی	یکی
۱	۰	۰

عدد ۱۰۰ کوچکترین عدد سه رقمی و عدد ۹۹۹ بزرگ ترین عدد سه رقمی به حساب می آید.

ما می توانیم به وسیله سکه ، چینه ، چرتکه، نی و کارت ، اعداد سه رقمی را نمایش داده و آن عدد ها را در جدول ارزش مکانی قرار دهیم.

اعداد سه رقمی را نیز می توان مانند اعداد ۲ رقمی با کارت بسازیم طوری که رقم ها یک بار در مرتبه یکان، یک بار در مرتبه دهگان و یک بار در مرتبه ی صدگان قرار بگیرند. اگر کارت های ما باشند به این صورت نوشته می شوند.

۶۵۳ - ۶۳۵ - ۵۶۳ - ۵۳۶ - ۳۵۶ - ۳۶۵

بهتر است برای اینکه عددی فراموش نشود آن ها را با نظم و از کوچک به بزرگ (کمتر به بیشتر) یا بزرگ به کوچک (بیشتر به کمتر) مرتب کنیم. ممکن است در مسئله حالت خاصی خواسته شود، مثلاً اعدادی که یکان آن ها بیشتر از دهگان و صدگان است، در این صورت به عددهای بالا نگاه می کنیم و اگر این شرایط را داشت می نویسیم و بقیه ی عددها حذف می شوند یا در نظر گرفته نمی شوند. بین عددهای بالا فقط ۵۳۶ این حالت را دارد به این روش حذف حالت های نامطلوب می گویند. اگر یکی از رقم ها یا کارت ها $_$ بود ۴ عدد و در غیر این صورت ۶ عدد ساخته می شود.

برای پیدا کردن حاصل جمع و تفریق مثلاً: $۹۸ + ۶$ ابتدا ۹۸ را پیدا می کنیم (از جدول) و ۶ تا رو به جلو حرکت می کنیم این جدول همان جدول اعداد دو رقمی (تا ۹۹) می باشد؛ فقط یک یا دو ردیف به آن اضافه کرده و آن را ادامه می دهیم. واحد پول کشور عزیز ما ایران ریال نام دارد. پول به صورت سکه ای و کاغذی در کشور وجود دارد. اگر ۱۰ سکه ی ۱ ریالی به بانک داده شود، بانک یک سکه ی ۱۰ ریالی تحویل می دهد. همین طور اگر ده تا ۱۰ ریالی به بانک بدهیم یک سکه ی ۱۰۰ ریالی می گیریم. هر کس ۱۰ سکه ی ۱ ریالی به بانک بدهد، می تواند یک سکه ی ۱۰ ریالی تحویل بگیرد.

تمرین

- ۱- اگر زهرا ۷۰ سکه ۱ ریالی به بانک بدهد، چند سکه ۱۰۰ ریالی می گیرد؟.....
 ۲- زیبا ۱۰۰ سکه ۱ ریالی به بانک تحویل داده است، بانک چه سکه ای باید به او بدهد؟.....
 ۳- مقدار پول را حساب کنید.

..... ریال

..... ریال

..... ریال

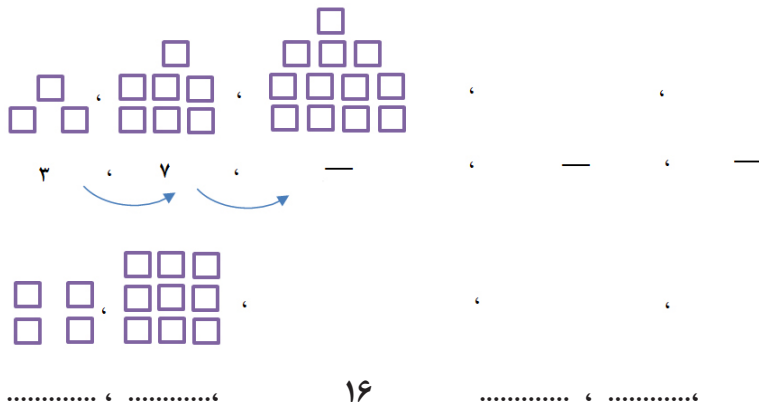
۴- سکه ۲۵۰ ریالی را با چه سکه هایی می توان عوض کرد؟

۵- فاطمه ۶ سکه صدتایی و ۲ ده تایی و ۸ یکی دارد. پول های او را حساب کنید سپس عدد به دست آمده را در جدول ارزش مکانی قرار دهید. (با رسم شکل)

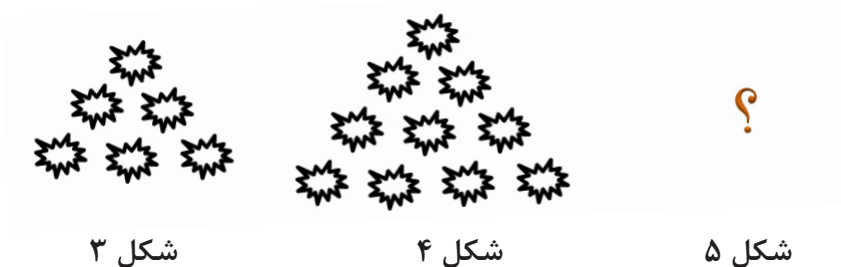
صدتایی	ده تایی	یکی
--------	---------	-----

۶- همه عددهای سه رقمی که می توان با رقم های ۳، ۰ و ۵ نوشت را بنویسید و آن ها را از بزرگ به کوچک مرتب کنید.

۱۷- الگوهای زیر را ادامه دهید.

۱۸- یک الگو از شکل رسم شروع شده است، به نظر شما شکل پنجم چند دایره خواهد داشت؟

شکل ۳

شکل ۴

شکل ۵

۱۹- به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف- ۲۵ دقیقه بعد از ۱۱:۱۵ ساعت چند است؟

ب) ۱۰ دقیقه بعد از ۱۰:۴ ساعت چند است؟

ج) ۳۰ دقیقه قبل از ۲:۲۰ ساعت چند بوده است؟

د) یک ربع قبل از ۳:۲۵ ساعت چند بوده است؟

۲۰- ملیکا ۴۶۹ ریال داشت. او دو سکه ۱۰۰ ریالی، سه سکه ۵۰ ریالی و ۵ یکی خود را به صندوق صدقه انداخت. حالا ملیکا چند ریال دارد؟ (شکل سکه ها را کشیده و مقدار باقی مانده را حساب کنید).

۲۱- اعداد زیر را با حذف رقم یکان به صورت تقریبی بنویسید.

۵۳۶ →

۷۴۹ →

۲۲- اعداد زیر را با حذف رقم یکان و دهگان به صورت تقریبی نوشته سپس جمع یا تفریق کنید.

$$\begin{array}{r} ۷۶۵ \longrightarrow \dots\dots\dots \\ - ۲۹۱ \longrightarrow - \dots\dots\dots \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۷۹ \longrightarrow \dots\dots\dots \\ + ۱۶۲ \longrightarrow + \dots\dots\dots \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

۲۳- پاسخ سوالات زیر را پیدا کنید.

عدد ۲۵۳ به ۲۵۰ نزدیک تر است یا به ؟

عدد ۴۸۷ به نزدیک تر است یا به ؟

۲۴- رضا ۹۸ بار طناب زده است. اگر ۶ بار دیگر هم طناب بزند. او چند دفعه طناب زده است؟

۲۵- مدرسه سعادت ۵۶۷ دانش آموز دارد. تعداد دانش آموزان مدرسه کوثر ۵۶۰ نفر و تعداد دانش آموزان مدرسه ایمان ۵۷۰ نفر می باشد. تعداد دانش آموزان مدرسه سعادت به کدام یک از این مدارس نزدیک تر است؟

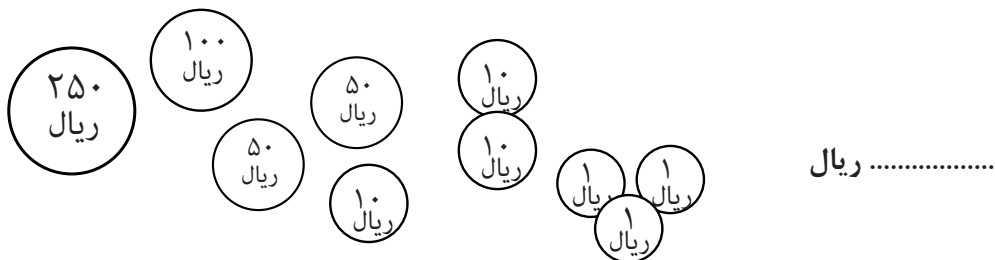
۲۶- مقدار پول را حساب کنید.

ریال

ریال

ریال

۲۷- هر عدد را مانند نمونه ی باز شده بنویسید.

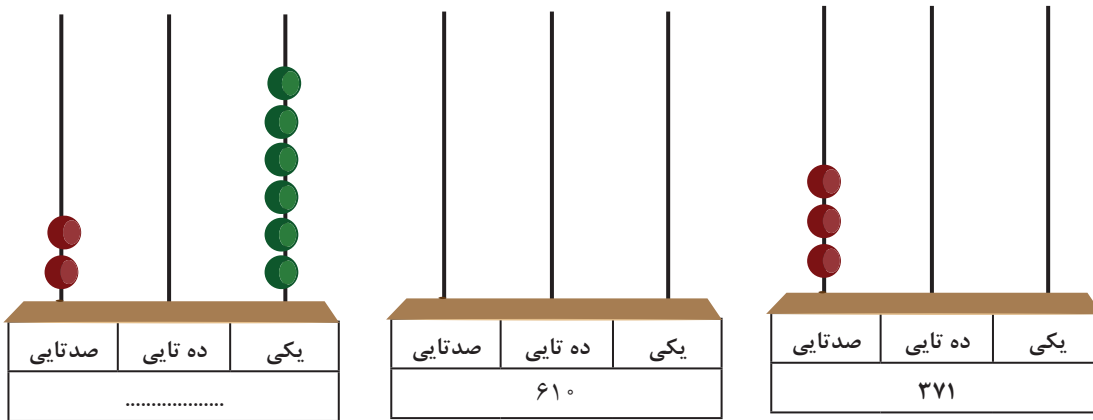
$$۳۴۲ = ۳۰۰ + ۴۰ + ۲$$

$$۴۷۱ =$$

$$۷۸۰ =$$

$$۶۰۹ =$$

۲۸- هر چرتکه چه عددی را نشان می دهد؟ (عدد را بنویسید یا برای آن مهره بکشید).

۲۹- با سه رقم ۴ و ۰ و ۸ عدد سه رقمی بنویسید که رقم یکانش ۴ باشد.